

כל הנתונים מובילים למסקנה כי יש להתייחס אל הזכרים והנקבות כבעלי חיים שונים לגמרי, ולכן גם להתאים להם הזנה שונה | סקירתו של נמרוד צור, תזונאי בעלי כנף, אמבר

עם התייקרות מחירי המזון, המהווים כ-60% מהוצאות הגידול של הפטם המודרני, ושחיקת הרווחיות של שלוחת הגידול, מושם דגש רב יותר על התייעלות בגידול, הן בתנאי הממשק והן בהזנה. בניסיון לחסוך בהוצאות המזון ולהזין בצורה הטובה ביותר את תכולת המזון לדרישות הפטם. המזון מתוכנן על מנת להתאים לדרישות הממוצעות של העוף בכל תקופה, ולכן, בחלק מהתקופה נזין בעודף ובחלק אחר בחוסר. על מנת להבהיר את הנקודה; באם תערובת מסוימת מיועדת לעופות בגילאים 10-20, תכולתיה התזונתיות תהיינה מתוכננות לדרישות בגיל 15.

על פי נתוני חברות הטיפוח ונתוני הגדילה בשטח, ישנו הבדל ניכר בתוצאות הגדילה בין זכרים לנקבות, אשר מתבטא בהפרש משקל משמעותי בגיל שיווק (כ-15%), בהבדל גדול בניצולת המזון בתקופת הגידול האחרונה ובשוני בהרכב הטבחה (כ-5% פחות שומן בטבחה של זכרים). בנוסף, במחקרים שנעשו נמצא כי מערכת העיכול מתפקדת באופן שונה בין זכרים לנקבות, הן באוכלוסיית החיידקים המאכלסת אותה והן באנרגיה שהיא מפיקה מסוגי מזון שונים.

טבלה 1 : משקלי זכרים ונקבות

מקור נתונים	זכר	נקבה	הפרש בגרם	הפרש ב-%
Ross גיל 42	2979	2557	422	16.5%
ממוצע מדגרים מסחריים	2955	2343	612	26%
Cobb גיל 42	2953	2511	442	17.6%
ממוצע	2962	2470	492	20%

טבלה 2 : צריכת מזון זכרים ונקבות

מקור נתונים	זכר	נקבה	הפרש (גרם)	הפרש ב-%
Ross	5073	4435	638	14%
Cobb	4994	4317	677	15.6%

תוצאות הגידול:

משקל גוף	טיפול
2.983	זכר ביקורת
2.895	זכר מנת נקבה
2.286	נקבה ביקורת
2.293	נקבה מנת נקבה

נתוני ניצולת המזון חושבו לכלל הלהקה בגלל אילוצים טכניים: ביקורת - 1.599, מנת נקבה - 1.632. לסיכום: מנתוני תצפית זו ותצפית קודמת, נראה כי בהחלט יש אפשרות להזין נקבות במזון דל יותר בתכולת מבלי לפגוע בתוצאות הגדילה מבחינת משקל גוף, קצב גדילה, ניצולת מזון ותרומה בש"ח למ"ר לול. גידול ממזין אמנם דורש התארגנות שיווקית מהמשחטה, וכמובן ישנה עלות המיון שעומדת על כ-6 אגורות לאפרוח, אך גם לאחר שקלול כל הפרמטרים הללו נראה כי באופן גידול זה ירוויח בסופו של דבר המגדל יותר כסף מאשר בגידול מעורב והזנה בתערובת בעלות תכולות גבוהות יותר. נושא זה ימשיך להיחקר במסגרת אמבר גם בעניין התאמת מזון שונה חול יותר בלול, וגם בעניין היתרונות במשחטה המתקבלים בגידול ושחיטה על פי מין. בסופו של יום, הנושא ייבחן בצורה כלכלית - הפרמטר היחיד שייקבע האם התעשייה תנוע לכיוון הזה אם לאו.

הבדלי הגדילה, ביחד עם הבדלים בצריכת המזון והבדלים בתפקוד מערכת העיכול, מובילים למסקנה שיש להתייחס אל הזכרים והנקבות כבעלי חיים שונים לגמרי ולכן גם להתאים להם הזנה שונה. ההבדלים בין המינים בתוך אותו קו גדולים בהרבה מההבדלים שנמצאים בין הקווים המסחריים השונים המצויים בשוק.

בתצפית שהתבצעה בלול מסחרי הושוו ביצועי הגדילה של עופות מקו רוס, שהוזנו בתערובת ביקורת המשקפת את התערובות המסחריות הנהוגות בארץ עם אלה של עופות שהוזנו בתערובת דלה יותר בתכולת, אשר יכולה להתאים לדרישות הנקבה.

העופות מיינו על פי מין וגודלו בנפרד. העופות נשקלו ארבע פעמים במהלך המדגר בכיום ה-38 "צולם" המצב בלול וחושבו נתוני ניצולת המזון בנוסף לשאר נתוני הגדילה (משקל גוף ותמותה).

